Anul X — Sibiiu, Sâmbătă 27 Noemvrie (9 Decemvrie) 1893 — Nr. 264

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un numĕr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Decemvrie st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Snpărarea Maghiarilor.

Îi supĕră negreșit pe Maghiari nemulțumirea popoarelor nemaghiare din țerile stăpânite de dînșii ale monarchiei austro-ungare. Nu e din cale afară greu a găsì, că e supĕrătoare pentru șovinismul Maghiarilor această nemulțumire a marei majorități a popoarelor guvernate din Budapesta. Sûntem datori însĕ cu o mică constatare: Prea puțin li-ar păsa Maghiarilor dacă noi nemaghiarii din această parte a monarchiei am fi nemulțumiți, dar' am tăcè, am îngăduì sĕ fim șterși din rîndul popoarelor, dacă am renunța mulți la numele și existența noastră națională. Ceea-ce e supĕrător pentru dînșii este, că nu tăcem când sûntem loviți și nu renunțăm lă vieața noastră națională.

Glasurile noastre de legitimă protestare se aud însĕ în lăuntrul monarchiei și în afară de hotarele acestei monarchii, ear' de acolo se întoarce la Budapesta un rĕsunet nu tocmai favorabil neînțeleptei politice pornită cu un nesăbuit șovinism de guvernul ungar.

Câtă vreme nemulțumirea noastră era mută în afară, cât timp ne-am mărginit a le spune numai lor nedreptățile ce ne fac, până când am crezut că se vor găsì în sfîrșit între Maghiari oameni, care sĕ vadă că nu e nici just nici cuminte lucru ceea-ce fac, Maghiarii nu ne-au auzit, n'au voit sĕ ne audă, n'au găsit timp sĕ se cuprindă cu cestiunea naționalităților nemaghiare din această patrie.

Adăpostiți în urma celor opt sute de mii de baionete chemate a apĕra monarchia împotriva dușmanilor de din afară și a ținè cumpĕna dreptății între popoarele din lăuntrul imperiului, Maghiarii s'au lăsat pradă pornirilor lor șoviniste. Au crezut, că aceste baionete sûnt făcute pentru a ocrotì politica lor de maghiarisare.

Au nesocotit legi, au înlăturat justiția, s'au năpustit asupra națiunilor conlocuitoare cu o lăcomie lipsită de cea mai elementară prudență politică, ne-au socotit pe noi cele nouĕ milioane de nemaghiari drept niște oameni incapabili a ne apĕra existența noastră națională, ne-au crezut oameni coruptibili, venali ori speriați.

Au prăbușit împotriva marei majorități a cetățenilor nemaghiari întreagă mândria inherentă firii lor.

Și au crezut, că va fi de ajuns, ca sĕ primească stăpânirea prin sistemul dualismului, pentru-ca în mai puțin de o jumĕtate de veac sĕ isbutească a face, ca sĕ nu se mai audă în întinsul Ungariei, în Transilvania și Bănat decât graiul maghiar.

Chiar dela începutul „erei maghiare“ au dat curs neînfrĕnat acestei intreprinderi, fără a se gândì dacă nu cumva expediția lor se aseamĕnă acelei a cruciatei copiilor. Au nesocotit legea naționalităților, prin care se îngăduia și popoarelor nemaghiare măcar o mică, o prea neînsemnată putință de desvoltare națională. Au adus apoi legi, prin care sĕ zădărnicească, fără a înlătura legile existente, restrînsele drepturi ce erau cuprinse în legea naționalităților. Pentru a putè trece însĕ fără proteste legile ce aveau de gând sĕ aducă, au făcut cu neputință întrarea în parlamentul Ungariei representanților popoarelor nemaghiare, ear' în lăuntrul țerii au înlăturat prin arondarea comitatelor pe celelalte popoare și dela conducerea administrativă.

Românii îndeosebi au vĕzut, că nu mai pot protesta acolo în parlament împotriva legilor ce se aduceau cu o grabă fără pereche în lucrările parlamentare ale popoarelor. Poporul român s'a retras, nevoind sĕ mai iee parte la aducerea unor legi, prin care se pune sfîrșit egalei îndreptățiri a tuturor popoarelor care locuesc această patrie.

Pentru un timp această retragere li-s'a părut Maghiarilor chiar prielnică lucrării de maghiarisare.

Dar' tocmai atunci când credeau Maghiarii, că ne-am dat prinși, că le-am lăsat terenul liber pentru a înlătura pentru totdeauna numele de „Români“ de pe pămêntul acestei patrii, fruntașii poporului nostru, el însuși, poporul român întreg se întrunește în conferențe naționale, protestează în contra excluderii noastre din vieața publică, își strînge rîndurile și se organisează pentru a putè purta lupta legală de apĕrare, pentru a-'și apĕra existența ca popor român.

La început guvernul și parlamentul maghiar n'au dat importanță mai mare acestei organisări pentru o defensivă legală. În curênd guvernul din Budapesta a pornit încercarea de a ne împrăștia, a ne desbina, a desface rîndurile.

Ear' cu lucrarea pentru maghiarisare a mers înainte scoțênd de pretutindeni limbile nemaghiare. Au înlăturat pretutindenea din vieața publică tot ce nu e maghiar.

A dat apoi năvală prin legea instrucțiunii și asupra școalei, — asupra vieții particulare.

Și cum pofta crește mâncând, guvernul din Budapesta și societatea maghiară au pornit-o înainte pe acest drum fără altă îngrijire decât, ca legitima noastră protestare sĕ nu rĕsune.

Conferența noastră națională dela 1884 a strîns rîndurile și mai închegat, ear' glasul ei de protestare s'a ridicat găsindu-'și expresiune mai întinsă în presa română.

De acì din Sibiiu s'a pornit o lucrare mai hotarîtă pentru protestarea legală a poporului românesc.

Guvernul din Budapesta a simțit, că împlinirea datoriei noastre cătră poporul românesc și pentru binele obștesc s'a închegat prin aparițiunea ziarului „Tribuna“.

Suprimarea protestării noastre legale a început. „Observatorul“ și „Tribuna“ au fost trimise înaintea curții cu juați. Curtea cu juați din Sibiiu, care ne-a achitat în unanimitate, a fost desființată și în curênd s'au pornit în contra „Tribunei“ douĕ procese de presă, ear' noi am fost trimiși în judecata curții cu juați din Cluj.

Am fost osândiți, trimiși în pușcărie și ni-s'au împus și jertfe mari bănești.

Se credea că cu această osândire am fost înlăturați din calea lucrării de maghiarisare. Ear' pentru-ca sĕ inducă în eroare opiniunea publică din patrie și din străinătate, pentru-ca sĕ zădărnicească protestarea noastră, ministrul president de atunci, domnul Coloman Tisza, a declarat în camera din Budapesta și ziarele ungurești scrise în limba germană ne-au arĕtat Tronului și Europei ca „trădători de patrie“ și „agitatori pentru idea daco-română“.

Am mers înainte fără șovăire pe calea legală, dar' cu desĕvîrșire plină de dignitate, ce ne-a fost indicată de poporul român prin representanții sei întruniți în conferențele naționale românești ținute în Sibiiu.

Procesele de presă pornite împotriva noastră au început a se ținea lanț. În parlamentul din Budapesta vorbitorii se întreceau în a cere cu stăruință, cu neastêmpĕrul propriu rasei maghiare, ca sĕ iee mĕsuri împotriva noastră.

Era explicabil acest neastêmpĕr. Glasurile noastre au rĕsunat mai departe decât la Budapesta; guvernul din Budapesta angagia deputați, pentru-ca în parlamentul ungar sĕ se spună, că noi am fi „agitatori“, că am fi „trădători de patrie“, „Daco-Români“. Și pentru-ca guvernul sĕ se pună la adăpost, el încerca sĕ lucreze adăpostit în dosul opiniunii publice a poporului maghiar, deși în realitate acel guvern a întărîtat massele.

Pornite odată pe această cale, guvernele au fost nevoite sĕ meargă înainte, și astăzi sûnt de multe-ori mînate înainte fără a avè măcar putința de a masca tendența de maghiarisare.

Pentru a-'și asigura după putință dăinuirea, guvernul actual e nevoit sĕ facă declarațiuni fățișe, el nu mai găsește putința de a se împotrivì.

Legitimitatea protestelor noastre a străbătut tot mai departe. Guvernul simte, că nedreptățirea popoarelor nemaghiare din această parte a monarchiei e cunoscută. Ea nu mai poate fi ascunsă.

Pentru un timp măcar ar fi prielnic guvernului din Budapesta și politicii de maghiarisare sĕ asmuțească glasurile noastre.

Nu binelui monarchiei, nici intereselor bine înțelese ale Ungariei îi e prielnică înăbușirea legitimelor noastre protestări în contra nechibzuitei porniri de maghiarisare. Deocamdată, măcar pentru scurtă vreme, guvernul și șovinismul maghiar au nevoie de a dovedì, că nu ar mai fi nici o nemulțumire în această parte a monarchiei, care face parte din tripla alianță — a acestei monarchii socotită o putere covîrșitoare în menținerea păcii europene.

Și pentru-ca sĕ fie, trebue sĕ se pună sfîrșit nedreptățirilor, ear' nu sĕ se înlăture cu ori-ce preț legitimele noastre protestări în contra maghiarisării. Guvernul din Budapesta își descarcă însĕ asupra noastră toată mânia. Deoparte voește sĕ înăbușească glasul poporului român, căruia noi îi dăm rostire, ear' de altă parte ne putem aștepta, ca sĕ se însghebeze, măcar pentru scurt timp, o intreprindere, care sĕ-'i servească guvernului drept piesă de justificare în fața opiniunii publice din afară de cercurile maghiare.

Sûntem încredințați însĕ, că ducem o luptă legală pentru vieața poporului român, pentru existența monarchiei, pentru a ferì pe însași Ungaria de a merge în prăpastie, pentru-ca puterile europene doritoare de pace sĕ găsească acì popoare îndeajuns mulțumite și gata a apĕra pacea pentru a avè putința unei desvoltări pacînice.

Îi supĕră pe Maghiari, căci glasurile noastre de legitimă protestare au străbătut departe. Sĕ sperăm, că va venì în curênd un timp, când nouĕ, acelora care voim egala îndreptățire a tuturor popoarelor pentru existența acestei monarchii, pentru continuitatea Maghiarilor, și mai pe sus de toate pentru-ca noi sĕ ne desvoltăm în pace, — Maghiarii nu ne vor mai rĕspunde cu procurorul și cu temnița, ci vor găsì că ceea-ce voim noi e și just și legal, și îndeosebi inevitabil.

Zădărnicirea misiunii lui Zanardelli. Din Roma se anunță, că Zanardelli a repășit dela misiunea formării cabinetului italian, din causă, că nu s'a putut înțelege cu soții sei de principii. „Popolo Romano“ aduce știrea, că regele Umberto a declarat, că compunerea cabinetului în modul propus de Zanardelli, nu corĕspunde situațiunii serioase.

Cestiunea română și politica culturală maghiară.

(Rĕspuns la articolii dlui Jancsó Benedek).

V.

Cultura maghiară.

Dar' sĕ cercetăm odată care este acea cultură renumită maghiară, care a dat naștere culturii românești și cu ajutorul căreia crede dl Jancsó a putè resolva cestiunea naționalităților.

Statul ungar există de aproape o miie de ani. Nu peste mult se va sĕrba din partea Maghiarilor „Mileniul“, ear' celelalte popoare vor sta nepăsătoare la o parte; bucurie și mulțumire nu le va insufla acea sĕrbare.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Reflexiuni.

E seară, și prin urmare liniște deplină împrejurul meu.

Obosită de ostenelile zilei, 'mi-am tras scaunul de predilecție în fața sobei și cu ochii țintă în tavan mĕ uit la reflexul slab al focului, ear' gândurile îmi joacă prin cap.

Fără-ca sĕ-'mi dau seamă, 'mi-am închis ochii și am întrat în lumea mea cea veche, în care vedeam numai lumină și lărgime. Pare-că s'au întors anii cu mult îndĕrĕt și mĕ vĕd cu rochița scurtă până în genunchi și cu obrajii roșii ca para focului, alergênd desnădĕjduită după o minge, care nu știu pe unde a sburat. D'apoi mulțimea de copii, care aleargă, sar pe sfoară, toți cu gurițele deschise pentru sgomot și rîs.

Dar' anii trec repede prin fața mea, și mĕ vĕd cu rochia ceva mai lungă, cu obrajii cam subți și palizi, șezênd cu capul între mâni pe un pupitru plin de cărți. Cede lecțiuni mai sûnt de preparat? Stau cu punta măgarului în față și trag niște căscături de-'mi curg lacrimile. De ar fi numai atât de învĕțat, tot ar mai merge, — dar' cristalisațiunea mineralelor!? dar' comptabilitatea în partidă dublă! — ba mai trebuia sĕ trecem ceva și în Cartea Mare. Asta totuși era prea mult: dar' se putea oare sĕ nu învĕț? 'mi-ar fi plesnit obrajii de rușine sĕ mĕ întrebe a doua zi profesorul și eu sĕ nu știu.

Și, Doamne, multe am mai învĕțat. Îmi aduc aminte când făceam „epure“, ce termin „științific!“ au ne auziai, când ne găsiam în recreațiune, decât întrebându-ne și accentuând cât se putea de tare cuvêntul „epură“. 'Ți-ai făcut epure? Nu 'mi-ai făcut epura; — epura în sus, epura în jos: compătimiam pe ignorantele, care nu înțelegeau cuvêntul nostru științific, și rîdeam de ne prăpădiam, gândindu-ne cum ele cred, neapĕrat, că vorbim de bietul iepure.

Și ce alee splendide puneam în perspectivă. Îmi aduc aminte cum eram de sigură, că tocmai așa voiu avè odată o alee, și mai rĕmânea ca în fond sĕ mai zidesc și o vilă frumoasă. Cum eram și o desemnătoare perfectă, îmi și făcusem planul viitoarei mele case; sĕ mĕ fi întrebat cineva atunci, că din ce voiu zidì-o, aș fi fost indignată. Auzi vorbă! Sĕ știe cineva atâta carte și sĕ se gândească, că nu va avè din ce sĕ zidească. Dar' în mineralogie câtă erudițiune!? Sĕ fi poftit orișicine la trei dulapuri pline cu perle și nobile și nenobile, și sĕ fi vĕzut cum îmi mergea gura; în ce sistem cristalisează, ce duritate au, la ce temperatură se topesc etc.

Bine, dacă am vre-un năcaz, apoi e aceea că 'mi-am umplut capul cu bolovani și petri de abia puteam sĕ 'mi-'l țin în sus. A trebuit sĕ-'mi cumpĕr niște pince-nez-uri, cu care vĕ mărturisesc că nu vedeam nimic; dar' ce sĕ fi făcut, ca sĕ fiu silită sĕ stau cu nasul pe sus, după-cum se cuvine unei persoane cu atâta învĕțătură.

Tăliile dela rochiile noastre, ce-i drept, de multe-ori abia se mai țineau de foi; — dar', ca lucru comod pentru persoane așa de tare ocupate, le prindeam și noi în ace cu gămălie, din care aveam o provisie întreagă. Dacă se rupea vre-un șiret dela fustă, ce lucru mare!? — înodam repede betelia fustei cu șiretul cel subțire, ba, ca sĕ fim mai sigure, făceam o gaură în betelie și petreceam bietul șiret, ca sĕ țină mai bine. Ce ne trebuia dar' ac și ață!? Nici sĕ le fi vĕzut în ochi! Nu se pomeniau pe la noi prin pupitre.

Eram și noi în curent cu emanciparea femeilor și tare încântate de idea Englezoaicelor, care voiau sĕ se împace cu pantaloni; negreșit că noi am fi fost cele dintâi sĕ le imităm. Nu voiam în sfîrșit cu nici un preț sĕ rĕmânem femei. Dar' ce eram noi vinovate?! Cu atât mai puțin profesorii și profesoarele. Ne făceam datoria cu toții: așa era moda; voiam sĕ ne facem femei moderne, Dacă mergeam pe acasă, credeți că mamele noastre ne deprindeau la viitoarea noastră vieață casnică? Doamne ferește! ziceau sĕ ne odihnim, că vai de noi cât mai învĕțăm și nu era lucru de glumă sĕ între în capul cocoanei sau al jupânesei X., că fetele lor învață pe lângă românească, franțozește, nemțește, italienește, englezește, canto, pianul, desemn, pictură etc.

Dare-ar bunul Dumnezeu sĕ mai vină la modă și limba chinezească, pentru-ca sĕ se sporească în cele din urmă numĕrul acelora, care înțeleg, că prea multe învĕțături frumoase și prea puține bune învĕțături li-se dau femeilor în zilele noastre.

Cum sĕ ese apoi lucrurile bine, după-ce ele întră în vieața practică!?

„Corespondența română.“ *Hella.*

Cum se face aurul.

(O nostimă și adevĕrată poveste pentru școală și casă).

După **Enric Zschokke.**

Întocmită de **Mugur.**

(Urmare.)

10 Oamenii vorbesc pe Gheorghiță de rĕu.

În Dumineca următoare preotul a vestit în biserică pe învĕțătorul Gheorghiță cu Anuța lui Stefan morarul ca logoditi pentru sfânta taină a căsătoriei. Oamenii din Valea-aurului făceau ochi mari și căscau gura, auzind aceasta, muierile își șopotiau fel și fel de lucruri în urechi, ear' Zăvod eșì mănios din biserică și se jură că nu-'și dă pace, până nu va nimicì pe mincinosul de morar cu toată casa lui și pe învĕțătorul, și până nu-'i va scoate din sat și nu-'i va înfunda în temniță. Cu toate acestea Gheorghiță și Anuța se cununară la trei sĕptĕmâni, și se făcù o nuntă veselă la moară, în ciuda lui Zăvod.

Ear' după-ce seara mirii s'au dus dela moară acasă la Gheorghiță. Anuța își cuprinse bărbatul în brațe și zise: „Doamne, cât de fericită sûnt. Nici nu-'mi vine a crede, că toate sûnt adevĕrate. Se zice că sûnt și căsătorii nenorocite; dar' noi nici-când nu vom înceta a ne iubì, nici-când nu s'ar putè întêmpla sĕ dorim a fi despărțiți, ci vecînic ne vom iubì și vom fi împreună“.

Gheorghiță rĕspunse: „Vom fi fericiți împreună, cât vom trăì pe acest pămênt. Dar' trebue sĕ punem astăzi trei jurăminte. Și câta vreme vom ținè aceste jurăminte, buna înțelegere și binecuvêntarea lui Dumnezeu va fi în căsătoria noastră. De astăzi înainte tu trăești pentru mine și eu trăesc pentru tine. Și de aceea sĕ jurăm că nu vom tăinuì nimic unul dinaintea celuialalt, și chiar dacă ne vom greșì vre-odată ceva, trebue sĕ ni-o spunem numai decât unul altuia. Prin aceasta ne vom ferì de multe neînțelegeri și de multe supĕrări. Apoi sĕ jurăm că nici-odată nu ne vom supĕra unul pe altul, nici chiar în glumă. Căci de multe-ori din glumă se face serios, și omul curênd se obicinuește cu ceea-ce a făcut câte-odată“.

Astfel grăì Gheorghiță, și amêndoi făcură aceste trei jurăminte înaintea lui Dumnezeu. Și pe când încheiară legătura făcută cu un dulce sărutat, se auzì în uliță lângă casă un cântec frumos, cântat de multe glasuri. Erau școlarii și școlărițele lui Gheorghiță, care au ținut sĕ-'i facă o bucurie învĕțătorului. Ear' când tinĕra pereche s'a sculat în dimineața următoare, au vĕzut o mulțime de bărbați, femei și copii adunați înaintea lor, privind și arĕtându-'și ceva neobicinuit ce se întêmplase acolo. Gheorghiță deschise mirat fereastra și vĕzù întreaga casă împodobită cu flori și verdeață. Și aceasta o făcuseră în taina nopții și fără sgomot școlarii și școlărițele lui Gheorghiță. Chiar și cei mai mărunței dintre copii au adus spre sfîrșitul acesta flori de câmp și din grădină. De când

În decursul acestei mii de ani a existat o cultură în ţeara aceasta, monumente de artă şi ştiinţă rămase până în zilele noastre vestesc singuraticele momente din lunga desvoltare a civilisaţiunii pe acest pământ.

În scrieri voluminoase se tractează istoria artelor şi a ştiinţelor în Ungaria. Toate curentele mai însemnate din desvoltarea artelor şi ştiinţei în Apus află şi în Ungaria resunet. Putem vorbì despre gustul bizantin, roman, despre „renaisance“ în Ungaria, cu un cuvênt aflăm sute şi mii de probe despre vieaţa culturală din Ungaria. Şi dacă comparăm diferitele epoce ale desvoltării în Ungaria cu epocele contimporane din principatele române, trebue să recunoaştem fără doar' şi poate, că civilisaţiunea şi cultura a fost mai avansată odinioară aici decât în principate.

Şi este firesc să fie aşa, fiindcă ţerile coroanei Sfântului Stefan au stat mai aproape de Apus şi nici n'au fost în măsura aceea supuse năvălirilor tătăreşti, turceşti etc. ca principatele române. Ear' calea naturală a culturii şi civilisaţiunii ce venia din Orient ducea prin Ungaria.

Este însă întrebarea, că ce caracter avea acea cultură? Era maghiară cum le place astăzi literaţilor maghiari să se laude? Ferit-a Sfântul!

Cultura, care domnia pe acest pământ şi ale cărei binefaceri şi astăzi le simţim era cultură apuseană importată aici şi representată de apuseni şi cel mai puternic factor al ei a fost elementul german.

Dela Slavi, Italieni şi Germani a primit ţeara aceasta toate instituţiunile ei politice şi culturale.

Boeriile maghiare s'au arangiat după prototip şi cu ajutor slavic, alfabetul 'l-au învĕţat dela Veneţieni, ear' elementul de cultură a fost german.

Ar trebuì să expun în tomuri toate probele despre caracterul culturii din ţeară.

Şcoalele înfiinţate pe timpul Arpadinilor au fost tot şcoale străine, în care preoţi străini instruau în limba latină, care s'a întrodus ca limbă de stat şi a rămas până în secolul present.

Începênd dela Gellerus până la Regiomontanus şi Conrad Celtes, care au înfiinţat prima sociotate literară în Ungaria, toţi au fost străini şi toţi au cultivat civilisaţiunea apuseană fără considerare la aspiraţiunile deosebite ale indigenilor.

Să privim la curtea lui Mateiu, care a întrodus renaissance-ul în ţeară şi de geaba am căuta după Maghiari care cultivau artă sau ştiinţă maghiară. Toţi erau Italieni şi străini, care lăţiau aici cultura adusă din patria lor.

Sau să privim monumentele de artă, bisericile monumentale dela Caşovia, Strigoniu, Braşov, Sibiiu, care toate fungează în istoria artelor maghiare drept monumente ale „artei maghiare“ şi nu vom afla între architecţi şi ctitori un singur Maghiar. Germanii, în regiunile unde ei erau puternici, au zidit toate acestea, ei au cultivat şi susţinut artele. Maghiarii se laudă cu pene străine, când îşi atribue lor aceste monumente. N'avem decât să cercetăm regiunile care au fost locuite numai de Maghiari şi nu vom afla un singur monument de artă mai remarcabil.

Cultivarea limbii maghiare se începe cu reformaţiunea. Lupta culturală provocată prin reformatori s'a transplantat şi pe acest pământ, şi Maghiarii, dar' mai ales Ardelenii, au îmbrăţoşat din consideraţiuni politice cu mare căldură causa reformaţiunii. Primii apostoli şi aici n'au fost Maghiari, ci Germani. Honterus, Heltni, Hofgräf etc. au fost tot Germani, deşì în istoria literaturii maghiare îi întâlnim drept Maghiari.

S'a scris însă mult ungureşte. S'a desvoltat o întreagă literatură de dispute confesionale în limba maghiară.

Dacă căutăm însă spiritul acestor scrieri vom vedè că nu e maghiar, ci străin. Chiar şi în şcoalele mult lăudate ale principilor „naţionali din Ardeal ne vom întâlnì cu străini aduşi din Silezia, Germania şi alte locuri.

Dacă căutăm spiritul naţional maghiar în literatură îl vom afla până în al doilea pătrar al secolului present ascuns în popor; în vieaţa literară şi culturală până atunci n'a ajuns la expresiune, a aflat însă în Kisfaludy Károly, Tompa, Petöfy şi Arany representanţi puternici, a dispărut apoi eară, 'l-a copleşit străinismul, primit cu braţele deschise, încât toată mişcarea literară şi culturală a Maghiarilor de astăzi, cu tot mirosul ei şovinistic de „patriotism“ nu este o mişcare naţională maghiară. De geaba am căuta astăzi în limba, stilul, literatura maghiară caracterul specific naţional maghiar, nu aflăm decât limbă desfigurată prin străinismele sistematic întroduse, ear' în ştiinţă şi artă de geaba căutăm spirit maghiar când toţi representanţii mai puternici sûnt Jidani, Nemţi, Slovaci etc. maghiarisaţi. Şi acest spirit într'atâta a năbuşit tot ce e naţional maghiar, încât şi Maghiarii neaoşi care îl vĕd 'şi-'l regretă nu-'şi pot ajuta.

Mai anii trecuţi a cetit „învĕţatul Maghiar“ Dr. Réthy László (German maghiarisat) o disertaţiune în societatea etnografică „maghiară“, în care cu probe puternice a căutat să demonstreze, că tot ce astăzi este „mahgiar“ nu este „maghiar“.

În vinele „Maghiarilor“ nu mai curge sânge maghiar, ci german, slavic, român etc., încât deşì Maghiarii istorici aparţineau familiei „ural-altaice“, Maghiarii de astăzi sûnt „indogermani“. Au ascultat toţi cu plăcere şi nu 'l-a luat la rĕfueală nime. Am studiat cu atenţie toate probele lui Réthy şi am aflat că are dreptate. Dar' nu poporul maghiar este nemaghiar, ci aceia, care astăzi representă poporul maghiar sûnt străini. Acesti străini au impus conturelor generale date prin limba maghiară, un spirit străin, care nu corĕspunde caracterului specific maghiar, rĕmas necultivat în popor.

Astfel Maghiarii, care apar atât de geloşi pe tesaurul lor naţional sûnt culturalicește cei mai nenaţionali. Şi nici nu se poate altcum, din momentul când primesc în sinul neamului lor pe toţi străinii, care declară că „*magyar vagyok*“.

Te prinde compătimirea dacă cercetezi câte un „centru maghiar de cultură“, când vezi cum elementele neaoşe maghiare sûnt formal subjugate de străini.

Cercetezi spre exemplu Budapesta. Umbli cu ciasurile până vezi o faţă maghiară. Priveşti la firme pe stradă şi sub haina accentelor maghiare vezi tot nume străine şi rar, foarte rar vezi în câte un colţişor un nume maghiar şi atunci poţi da cu drept din cap, că oare pe patrioticul „Fülek Mózes“ nu 'l-a chemat încă în Galiţia „Finkelstein Mojzes“.

Mergi la universitatea maghiară sau la academia maghiară şi tot ce vei vedè în fond numai maghiar nu este, poartă însă vigneta de „veritabil maghiar“. Te mişti în cercurile tinerimii şi vei vedè că „speranţa naţiunii“ sûnt tot nasuri cârne, care fac cu „patriotismul maghiar“ chiar aşa gheşeft ca şi cu petroleul.

La 15 Martie, „ziua libertăţii maghiare“ vei vedè pe Kohn Wilmos declarând îmbrăcat în atila şi picioarele în forma lui „O“ pe „Talpra magyar!“, ear' Weissz Soma va diserta despre „strămoşii sei maghiari“ cum au murit cu toţii pentru patrie, deşì miroasă şi acum încă a sdrenţe din Galiţia. În parlamentul maghiar încă tot aşa este, între cei mai gălăgioşi „Maghiari“ vom descoperì o sumă de străini provĕzuţi cu marcă maghiară.

Acestia formează inteligenţa maghiară de astăzi, acestia conduc vieaţa politică, literară şi comercială, acestia sûnt representanţii culturii maghiare.

De o astfel de cultură, care numai la aparenţă este naţională în fond însă un amalgam capriţios al tuturor elementelor străine, care luând lumea în cap s'au adăpostit pe sinul poporului maghiar — nu ne este teamă.

Nu ne este teamă mai ales fiindcă cultura română are astăzi caracter naţional bine definit şi este prin urmare cu mult mai puternică decât cea maghiară.

CORESPONDENŢA „TRIBUNEI“.

Cluj, 3 Dec. n. 1893

Membrii chemaţi ai „deákszövetség“-ului unguresc de aici au convocat pe 30 Noemvrie seara, la o şedinţă nu numai pe membrii sus numitei societăţi ci pe toţi civii universitari din Cluj.

Primul punct al programului a fost felicitarea lui Jokai. Al doilea punct: posiţia ce are să o iee tinerimea universitară din Cluj faţă cu reformele bisericeşti ale guvernului. Sau mai bine zis adresa de aderenţă şi felicitare către guvern. Da! căci adunarea a fost convocată, firește nu ca să discute dacă reformele bisericeşti sûnt bune sau rele! Aşa, ele servesc spre fericirea şi bucuria neamului Unguresc. Lucru prea firesc! În însufleţirea cea mare însă se vede că 'şi-au uitat nouele mlădiţe naţionale că sûnt înscrişi la facultăţile înalte din Cluj oameni cu altă limbă, altă lege, cu alte obiceiuri şi moravuri . . . cu alte convingeri. Majoritatea acestora o formează Românii.

Fireşte că numai decât toţi universitarii români au fost înflăcăraţi pentru idea ca să protesteze şi să facă opoziţie puternică în contra ori-cărui conclus ce ar adera la reformele bisericeşti aşa botezate liberale ale guvernului.

Întreagă junimea academică română din Cluj a hotărît ca să se presente — excepţional — la şedinţă ca şi ea să iee cuvênt la punctul al II-lea, în cestia reformelor bisericeşti.

Ca să declare cu mândrie — precum aceasta a făcut-o întreg românismul locuitor pe teritorul Coroanei Sfântului Stefan — că aceste reforme ale guvernului nu numai că nu sûnt liberale; nu numai că nu contribue la realisarea ideilor şi principiilor într'adevĕr liberale de care azi e însufleţită întreagă lumea cultă; nu numai că acele reforme nu servesc spre îndestulirea şi bucuria popoarelor nemaghiare din Ungaria şi în special a Românilor, ci din contră ele sûnt noue machinaţiuni care lovesc de-adreptul în sfintele noastre dogme, în scumpele noastre moravuri şi obiceiuri strămoşeşti, chiar în drepturile noastre naţionale! . . .

Primul se insinuă la cuvênt rigorosantul Alexandru Bohăţel. Preşedintele Herepei Iván-(Ivan Herepea?) pretinde legitimare prin doi martori. Unul dintre martori spune că e rigorosant. Maghiarii fac sgomot asurzitor. Presidentul detrage cuvêntul lui Bohăţel. Câteva voci: „Să auzim pe Bohăţel, are drept să vorbească“, veniau din partea Românilor. Firește, de tot liniştiţi, cu sânge rece. Fără cea mai mică gălăgie, nu cum minţește fără un pic de sfieală „Kolozsvár“: că deträgêndu-se cuvêntul lui Bohăţel, a urmat din partea Valahilor un sbieret (zsivaj) indescriptibil. Cu atât mai puţin adevĕrată e afirmarea că „convingêndu-se pe urmă (Românii!) că nu pot să ajungă la nimic, s'au liniştit“. Nici vorbă! Nu din convingere că nu pot ajunge la nimic s'au „liniştit“. Ce se ţine de „ajungere la ceva“, puteau să exopereze Valahii ascultarea lui Bohăţel, dacă era şi doctor nu numai rigorosant. Puteau să-'l pună chiar în scaunul presidial, căci e mai mult decât probabil că Românii îi majorisau. Ceea-ce 'i-a „liniştit“ pe Români a fost aceea, că au voit să lupte cu onestitate.

Îndată după dl Bohăţel cere cuvêntul dl Geţie, jurist în anul al III-lea. O face de bunăvoe, nu cum spun foile ungureşti că „presentat de Români“. „Fără nici o presentare, de bunăvoe am păşit înainte“ — zice Geţie în desmințirea ce o face în „Kolozsvár“ — „ca în câteva cuvinte să predau acel protest al tinerimii universitare române, că sub numirea de tinerime universitară, înţelegêndu-ne şi pe noi: cetăţenimea universitară considerată în totalitatea ei, 'şi ar exprima însufleţirea faţă cu proiectele de reforme politice-bisericeşti.

Încă nu a început să vorbească, şi s'a putut observa neliniște mare între tinerii maghiari. Ear' când a început să exprime vorbitorul primele cuvinte, pe lângă un sgomot grozav, toţi au sărit în picioare şi 'l-au încunjurat pe vorbitor, aşa că a trebuit să se adreseze către ei: „Doresc să ştiu dacă vreţi să mĕ ascultaţi sau nu?“ Astfel după-ce presidentul a provocat la ordine pe lărmuitori, poate să-'şi înceapă vorbirea.

Face o mică introducere. Spune că pe azi a fost convocată adunarea aceasta mai cu seamă pentru-ca tinerimea universitară din Cluj să iee posiţie pe lângă reformele bisericeşti. Cetind convocătorul, ne-am decis şi noi („Cine-'s aceia noi? Pe cine înţelegi?“ strigau Ungurii) ca să luăm parte la şedinţă, pentru-ca să protestăm cu toată hotărîrea în contra acestor reforme. Continuă: „În numele tinerimii universitare române“. . . . Aici presidentul declară că după-ce o astfel de corporaţiune legală nu există, nu-'i permite să vorbească decât în numele propriu. A avut dreptate Herepei. Românii au tăcut. Au vrut să lupte onest.

Vorbirea 'şi-o continuă în numele propriu. Între altele zice: „Eu, ca cetăţean al statului maghiar (Aici Ungurii erup în „éljen-uri“) de naţionalitate română, pornind nu numai din motivele aduse de catolicism în contra proiectelor de reforme, dar' mai cu seamă şi în urma convingerii mele ce o am ca Român, protestez în contra exprimării însufleţirii faţă cu proiectul şi în legătură cu aceasta şi în contra felicitării proiectului“.

Domnul Geţie a fost aşa de fericit ca să vorbească la o parte a vorbirii sale între aplausele vii ale colegilor maghiari.

Firea limbii maghiare 'l-a făcut atât de fericit! „*Én mint román nemzetiségü — magyar . . állami polgár*“. La auzul cuvêntului „magyar“ s'au entusiasmat Ungurii aşa de mult, că neavênd răbdare să mai asculte şi vorbele următoare au erupt în „éljen“-uri. Cuvêntul „állampolgár“ a fost înghiţit de undele furioase ale aerului. . .

Dar' că Românii 'l-ar fi oprit să vorbească şi 'l-ar fi „smûcit“ înderĕt pe vorbitor este cu totul neadevĕrat. Nici nu au avut în fine causă. Românii fiind în liniște, au auzit pe lângă „magyar“ şi cuvêntul „állampolgár“. (Va urma.)

Proiectul de rĕspuns al Senatului român la mesagiul regal.

Eată proiectul de rĕspuns al senatului român la mesagiul regal, proiect care va venì în curênd în desbaterea maturului corp:

Sire!

Cu un sentiment de viuă şi nemărginită bucurie senatul a ascultat cuvintele rostite de Maiestatea Voastră cu ocasiunea deschiderii sesiunii sale anuale. El se simte fericit a reînoì expresiunea întregului seu devotament către augusta persoană şi către dinastia Maiestăţii Voastre.

Naşterea tinĕrului principe Carol a fost o sĕrbătoare pentru întreaga naţiune. Aceasta vede în tinĕra mlădiţă, rĕsădită şi crescută pe pământul României, o legătură şi mai strînsă între ţeară şi dinastie, o asigurare şi mai temeinică a viitorului ei.

Sire!

Situaţia politică a României capĕtă din zi în zi o mai mare tărie. Ea inspiră stimă Europei, încredere şi respect puterilor. Această situaţiune nu se datoreşte decât unei constante politice înţelepte şi cumpĕtate, dictată de adevĕratele interese permanente ale naţiunii. Numai graţie unei asemenea politice de pace şi de ordine, precum şi lealităţii cu care guvernul practică respectul legăturilor internaţionale, România întreţine cu toate puterile raporturi amicale şi pe deplin satisfăcĕtoare.

Încredinţarea dată de Maiestatea Voastră, că şi în anul acesta liniştea Europei este asigurată, a fost primită de senat cu adâncă mulţumire.

Sub aripile păcii rodnice, tinĕrul stat român putè-va deci, fără şovăire, să ducă mai departe munca sa de transformare şi să-'şi desvoalte în toate direcţiunile forţele de vieaţă.

Proiectele de legi ce din lipsă de timp au rĕmas nevotate în sesiunea trecută, ca şi cele-ce se anunţă acum prin mesagiu, vor forma din parte-ne obiectul unor studii conştienţioase, unor deliberaţiuni mature şi luminate. Aceste proiecte, prefăcute în legi, au menirea: unele a îndrepta defectele şi neajunsurile constatate de practică şi experienţă, altele a da satisfacere nevoilor mereu crescênde ale vieţii noastre de stat modern.

Temelia organisării sănĕtoase a unui stat fiind financele sale şi acestea factorul principal în realisarea ori-cărui progres, — senatul constată şi de astă-dată cu deplină bucurie bunastare a financelor ţerii, creditul ei bine şi solid întemeiat, efectele direcţiunii cinstite, regulate şi prevĕzĕtoare, practicată de partidul conservator în administraţiunea banilor publici.

Mulţumită numai acestei direcţiuni, mulţumită reformei sistemului nostru monetar şi consolidării valutei la timpul priincios, ţeara a fost ferită de perturbaţiunile provocate aiurea de crisa argintului şi de alte cause.

Senatul va cerceta, cu toată atenţiunea ce merită, proiectele de legi relative la întregirea reformei sistemului şi organisării noastre financiare.

Sire!

La fiecare zi sarcina sa; la fiecare sarcină oara sa! Senatul, încălzit prin îndemnurile ce-'i adresează alesul naţiunii şi luminat prin pildele mărețe de patriotism şi de abnegaţiune ale lui, îşi reia activitatea sa cu o nouă rîvnă şi energie, avênd temeinică încredinţare, că opera legislativă la care se îndeletniceşte nu va rĕmânè fără folos pentru ţeară, nici fără onoare pentru dînsul.

Să trăească Maiestatea Voastră, Sire!

Să trăească Maiestatea Sa regina!

Să trăească AA. LL. RR. principele şi principesa României!

Proiectul de lege despre dreptul matrimonial.

Capitolul al cincilea.

Stîrşirea căsătoriei.

(Urmare.)

§. 106. Pentru sprijinirea cererii de despărţenie se poate provoca pe lângă motivul de despărţenie, care serveşte de basă la basa pîrei sau contra pîrei şi la astfel de motiv de despărţenie, în privinţa căruia dreptul de pîră deja a încetat.

§. 107. În sentenţa de despărţenie este acel soţ, din vina căruia s'a despărţit căsătoria, declarat de vinovat.

Dacă în urma unei contra-pîri a urmat despărţirea căsătoriei purtând vina ambele partide, declară judecătorul pe ambii soţi de vinovaţi.

Şi fără contra-pîră poate acusatul cere, că în casul despărţirii căsătoriei va fi şi acusatorul declarat vinovat, dacă el faţă cu acesta

---

s'a pomenit satul Valea-aurului, aşa lucru n'a mai vĕzut nimenea! Ear' când Gheorghiţă s'a dus ear' la şcoală în ziua întâiu după nuntă, au venit toţi copiii mici şi mari, săraci şi avuţi cu buchete de flori în mână, ca-şi-când ar fi o mare sĕrbătoare. Gheorghiţă şi tinĕra lui soţie s'au bucurat nespus de acest lucru, care dovedia inima iubitoare şi mulţumitoare a copiilor. Ei sărutară copiii şi le împărţiră plăcinte şi colaci dela nuntă.

Ear' în sat se făcù multă vorbă despre nunta aceasta, şi toţi aveau câte o părere despre ea. Căci nimenea nu putea înţelege cum s'a întêmplat una ca asta. Căci era ne mai pomenit, ca morarul cel bogat să-'şi dee bunătate de fată frumoasă ca aceea şi unica lui moştenitoare după un dascăl sărac. Nu i vorbă, pe Anuţa ar fi luat-o ori-ce popă sau notar, atât era de frumoasă şi de avută. Ar fi vrut deci oamenii să ştie, cum s'a putut să facă morarul o prostie atât de mare. Dar' Stefan rîdea numai şi nu spunea nimic. Şi morărita încă era mereu năcăjita şi frămêntată de fine şi de cumetre, că de ce 'şi-a dat fata după un sărântoc şi vêntură-ţeară ca dascălul. Morărita, deşì foarte evlavioasă, era o muiere făloasă. Şi de aceea o duria, când auzia asemenea vorbe disprețuitoare. Odată mai plângênd de mânie din această pricină, zise către nevasta lui Busuioc, cârcimarul din capul satului: „Mai tăceţi cu vorbele voastre proaste. Să ştiţi că Gheorghiţă dacă ar vrè, ar putè cumpĕra toate cârcimele din sat. El are mai mult decât credeţi voi. Am vĕzut eu cu ochii mei. Dacă ar fi să vorbesc, v'aş putè spune lucruri, de aţi căsca gura“.

Zicênd acestea tăcù deodată şi era foarte supĕrată, că a spus ceva ce ar fi trebuit să nu spună. Nevasta lui Busuioc, deşì multă silinţă 'şi-a dat, n'a mai putut afla nimic mai mult dela ea, ba a trebuit să-'şi dee cuvêntul, că nici ce a aflat nu va spune la nimenea.

Nici n'a spus altuia decât sora-sa şi bărbatului acestuia, dar' şi ei au trebuit să se lege că nu spun nimĕrui. Dar' se înţelege, ei numai decât au tâlcuit lucrul aşa, că morărita a vĕzut la Gheorghiţă grămezi întregi de aur şi de argint şi că Gheorghiţă, dacă ar voì, ar putè cumpĕra satul întreg. Apoi au mai adaus dela ei, că în casa lui Gheorghiţă se întêmplă câte-odată lucruri de ţi-se scoală pĕrul măciucă. Lui Busuioc şi cumnatei sale într'adevĕr li-s'a sculat pĕrul măciucă, când au auzit ce spune Busuioceasa, aşa că n'au avut încătro, au trebuit să mai spună povestea câtorva prieteni de prin vecini.

După vre-o câteva zile oamenii din Valea-aurului ştiu de zece-ori mai mult decât a spus morărita. Se vorbia acum că Gheorghiţă a făcut legătură cu Ucigă-'l-Crucea, căruia 'şi-a vêndut sufletul. Dar' treizeci de ani necuratul va face toate pe voea învĕţătorului. Însă într'al treizecilea an va venì Sarsailă tocmai în noaptea de Crăciun şi va duce sufletul lui Gheorghiţă, ear' trupul 'i-'l va lăsa cu capul întor cu gura la ceafă. Acum dascălul are aur destul, ear' frumoasei Anuţa 'i-a făcut făcĕtură, aşa că sau trebuia să moară, sau să nebunească, sau să se mărite după el Apoi se mai vorbia că Gheorghiţă ştie scoate comori, ştie descânta de boala cea rea, ştie strica vacile, ştie stânge ori-ce foc numai cu rĕsuflarea, că se ştie face nevĕzut şi că glonţul de puşcă nu-'l poate pătrunde. Fel şi fel de lucruri de acestea se vorbia că 'l-a învĕţat dracul din niște cărţi mari ce 'i-a dat.

Din ceasul acela oamenii din Valea-aurului se temeau grozav de învĕţătorul. Nimenea nu 'i-ar fi făcut vre-un rĕu, de frica rĕsbunării lui şi de frica necuratului, cu care îl credea întrat în tovărĕşie. Nici chiar aprigul Zăvod nu mai cuteza să 'i se pună lui sau morarului în cale. Mulţi îşi făceau cruce când din întêmplare se întâlniau cu Gheorghiţă. (Va urma.)

arată un motiv de despărţire; această cerere 'şi-o poate basa şi pe un astfel de motiv de despărţire, privitor la care a încetat deja dreptul seu de pîră, care a existat încă pe timpul ivirii motivului, care a servit de basă despărţirii.

Acela dintre soţi, care a fost declarat vinovat de adulter trebue oprit în sentenţa de despărţire a lua în căsătorie pe acela, care a sěvîrşit adulteriul.

§. 108. Un soţ ţěrmurit în capabilitatea sa de acţiune este capabil de proces în procesul intentat în contra lui pentru despărţenie.

§. 109. În numele unui soţ bolnav spiritualiceşte, poate representantul seu legal cu împuternicirea tutorului, sě ceară despărţenia. Tutorul poate da numai atunci împuternicirea, când interesul celui bolnav o pretinde aceasta.

§. 110. Căsătoria se sfîrşesce, în ziua, în care sentenţa de despărţire a întrat în putere de lege.

§. 111. În casul despărţeniei sě se aplice raporturile de avere ale soţului, ca normă, întrucât legea actuală nu dispune altceva.

§. 112. Dacă sentenţa a declarat numai pe unul dintre soţi vinovat, atunci celalalt soţ poate cere înapoi darurile făcute în cursul căsătoriei. Promisiunile de daruri, pe care li-a făcut nevinovatul soţ în contract, precum şi în decursul căsătoriei pentru partea vinovată, îşi perd vigoarea. Pentru cererea înapoi sûnt a se lua în consideraţiune normele pîrei de înavuţire. Dreptul cererii înapoi trece la moştenitori numai în acel cas, când soţul 'şi-'l valorează acesta prin o pîră.

Pîra se prescrie în cursul unui an calculat dela despărţenie.

§. 113. Bărbatul declarat vinovat este îndatorat sě susţină pe nevinovata femeie corěspunzětor posiţiei de avere şi a stării sale sociale, într'atâta întrucât o astfel de întreţinere este nesuficientă din partea femeii.

Întreţinerea este a se plăti în bani gata anticipativ şi de regulă în rate lunare.

Soţul la dorinţa femeii este obligat sě stabilească întreţinerea.

§. 114. O urcare a întreţinerii stabilite se întêmplă:

a) când întreţinerea neapěrat de lipsă din causa averii bărbatului nu poate fi evaluată şi aceasta într'aceea s'a ameliorat.

b) când la stabilirea întreţinerii au fost calculate astfel de venite ale femeii, care mai târzíu s'au perdut fără voea femeii.

§. 115. Cu privire la întreţinere se pot înţelege liber soţii după intentarea procesului, şi femeia poate sě şi renunţe la aceasta.

Îndatorarea întreţinerii trece şi la moştenitorii bărbatului. Acestia pot însě sě ceară micşorarea acesteia până la maximul venitului curat.

§. 116. Datoria bărbatului pentru întreţinere înceata dacă femeia încheie o altă căsătorie.

§. 117. Femeia vinovată despărţită nu poate purta numele bărbatului ei. Femeia nevinovată poate sě-'şi păstreze şi după despărţire numele bărbatului ei, dacă îşi exprimă voinţa aceasta în proces. Judecătorul este obligat sě pronunţe acest drept al femeii în sentenţa de despărţenie.

§. 118. Judecătorul decide în sentenţa de despărţire şi cu privire la susţinerea şi adăpostirea copíilor comuni minoreni.

Dacă părinţii nu s'au putut înţelege altcum, rěmân copíii până la vîrsta de 7 ani la mamă, peste această vîrstă vor fi daţi în îngrijirea tatălui nevinovat sau mamei nevinovate; dacă însě ambii părinţi au fost declaraţi vinovaţi, copíii vor fi încredinţaţi îngrijirii tatălui, ear' fetele în a mamei.

Judecătorul poate dispune cu consideraţiunea vinovăţiei părinţilor şi a altor împrejurări în interesul copíilor, chiar şi declinând dela înţelegerea părinţilor, despre sus numitele norme, ba poate chiar sě predee copíii unei a treia persoane.

Costul întreţinerii şi al educaţiunii copíilor comuni sûnt ambii părinţi îndatoraţi, în raport cu venitele lor sě-'l acopere, dacă venitul din averea copíilor nu este îndestulitor. În casul unui pericol atât tribunalul, cât şi autoritatea de tutelă vor dispune asigurarea întreţinerii copíilor.

§. 119. Dacă judecătorul nu ţine de îndestulitoare faptele lămurite în proces, ca sě decidă în asigurarea şi întreţinerea copíilor, se abate dela această disposiţiune şi după terminarea procesului trimite actele la autoritatea de tutelă.

§. 120. Dacă judecătorul a decis în procesul de despărţenie asigurarea copíilor, dar' în urma împrejurărilor schimbate decisiunea sa nu mai corěspunde intereselor copíilor, atunci autoritatea de tutelă poate dispune abaterea dela decisiunea judecătorească.

§. 121. În casurile §§. 97, 99, 100 şi 102 dispune judecătorul pentru încercarea împăcării înaintea despărţeniei, de regulă vieaţa despărţită a soţilor dela masă şi pat.

Numai atunci se poate încunjura disposiţiunea despărţirii vieţii, dacă nu se poate spera nici-decum o împăcare între soţi.

Despărţirea de masă şi pat nu poate fi decretată pe timp mai puţin de 6 luni, dar' nici mai mult ca pe un an şi nu se poate repeta. La cerere conglăsuitoare a partidelor se poate pronunţa şi pe mai mult timp vieaţa despărţită.

§. 122. Dacă soţii în timpul despărţirii lor de masă şi de pat voesc sě trăească earăşi împreună, sau pîrîtorul nu cere în curs de trei luni după pronunţarea despărţirii de masă şi de pat despărţenia, atunci pe basa motivului făcută în proces nu se mai poate cere despărţenia.

§. 123. Despărţirea judecătorească a separării de masă şi de pat o poate cere fiecare soţ până la terminarea procesului.

§. 124. În timpul separării de pat şi de masă soţii nu sûnt obligaţi a trăi împreună şi a-'şi împlini datorinţele matrimoniale.

§. 125. În casul disposiţiunii separării de masă şi de pat dispune judecătorul asupra asigurării şi întreţinerii copíilor comuni minoreni, precum şi a femeii, asemenea şi asupra împrejurării, ca sě 'i-se predee acesteia obiectele necesare; el poate modera întreţinerea femeii conform raporturilor de avere şi de câştig a soţului, ba poate chiar sě elibereze pe bărbat dela împlinirea acesteia.

§. 126. Acel tată sau acea mamă, cărora nu compete dreptul de educaţiune, pot conveni cu copíii lor şi sě controleze educaţiunea acestora.

Modul convenirii se stabileşte la cas de lipsă autoritatea de tutelă, care poate chiar exclude convenirea în interesul vědit al copíilor. (Va urma.)

CRONICĂ

Jos pajura austriacă! Aceasta e cererea Maghiarilor. Deputatul Pázmándy cere guvernului din Budapesta ca de pe palatul maghiar din Viena sě se dee jos pajura imperiului. Pázmándy se mai plânge şi pentru faptul, că Maghiarii sûnt decoraţi une-ori cu decoraţiuni austriace. Uită Maghiarii, că adăpostiţi de această pajură au putut ajunge acolo unde se găsesc astăzi şi că acestei pajure îi datorează poporul maghiar poate chiar existenţa, căci aşa cum au fost Maghiarii totdeauna şi singuri şi nedreptăţitori şi înduşmăniţi cu toate popoarele, ar fi demult mai puţin ofensivi pentru noi.

*

Biuroul de presă din Budapesta. Am arětat în nrul nostru de ieri că guvernul din Budapesta a fost provocat sě creeze un al doilea post de şef de biurou în biuroul de presă şi acest al doilea şef sě fie însărcinat a mijloci publicarea de articoli favorabili Maghiarilor în ziarele europene. Raportorul Pulszky constată, că n'ar fi subvenţionate ziarele guvernamentale şi nimic din suma alocată la budgetul biuroului de presă nu se întrebuinţează pentru scopuri de partid. Dl Pulszky constată aşadar' că sumele date biuroului de presă sûnt întrebuinţate pentru a subvenţiona presa străină pentru-ca aceasta sě ascundă ori sě tacă despre lucrarea de maghiarisare şi despre adûnca nemulţumire a celor 10 milioane locuitori din Ungaria şi Transilvania.

*

Numai dînşii sûnt mari. In un primarticol din „Ellenzék“ un honved dela 48 îşi descarcă tot năcazul asupra ministrului de honvezi Fejérvari, pentru-că acesta a găsit, că nu e cu putinţă crearea unei artilerii naţionale maghiare. Honvedul dela 48 îşi aduce aminte şi de „mica Valahie.“ Acolo e mica valahie; eată a realisat toate acele idei, pe care la 1857 boerii conservatori le socotiau ca aparţinětoare ca halucinaţiuni ale visătorilor. Au cerut uniunea, s'a făcut; au cerut desrobirea ţeranilor şi secularisarea averilor mănăstireşti, s'a făcut; au cerut principe de sânge străin şi este. Ear' noi Maghiarii sě slăbim din pricina, că baronului Fejérvári 'i-a plăcut a face câte o glumă spre marea satisfacţie a ziarelor subvenţionate? Nu vom da înděrět; naţiunea va voi şi ceea-ce voeşte se va face. Voeşte tunurile honvezeşti, trupe de geniu, musicile militare şi dacă le voeşte se vor şi face mai curênd ori mai târzíu. Fără luptă nu dobândim nimic. Sě luptăm dar'. Se nu ne oprească în loc faptul, că Fejérvári — cum a zis Ugron — nu are la inimă desvoltarea cestiunii honvezeşti. Fejérvári nu e individ cu vieaţă nesfîrşită; astăzi e acolo şi glumeşte, ear' mâne ajunge soartea lui Bach. Va fi uitat, va fi înmormêntat, dar' naţiunea va trăi şi va dobândi ceea-ce 'i-se cuvine: oştirea naţională, gendarmeria cu insignii naţionale. Numai sě nu dai înděrět naţiunea mea: Adu-'ţi aminte, că la 1848—49 ai cântat şi ai dat cu tunurile în acelaşi timp. Însoţită de sunetele musicii te-ai aruncat în focul morţii şi cu tunul ai eluptat biruinţele strălucite. „Pentru aceea, înainte numai!“ E aceasta o provocare pacînică ori o chemare cu ori-ce preţ? În faţa articolilor cu o încheiere atât de lămurită ne putem aştepta la ori-ce.

*

Căsătoria civilă. Nunţiul papal din Viena a dispus sě se facă o traducere corectă a proiectului de lege ungurese pentru căsătoria civilă şi un resumat din motivarea proiectului acestuia.

*

Studenţii sêrbi, slovaci şi români. În 5 Decemvrie n. seara, tinerimea română din Budapesta a ţinut o cină comună, la care s'au presentat mai mulţi studenţi sêrbi şi slovaci. Vre-o 35 de Români şi 15 Slovaci şi Sêrbi au fost de faţă. Adunarea studenţească a decurs splendid, însufleţite vorbiri au fost ţinute în toate limbile patriei pentru tripla alianţă a naţionalităţilor. Cu această ocasiune tinerimea română a subscris aproape 50 fl. pentru colecta gimnasiului din Blaj. Aşteptăm raport detailat.

*

Necrolog. La 29 Noemvrie n. a rěposat în Cluj *Dominica Galea* născută *Sipotariu de Alutan*, soţia dlui Stefan Galea, secretar la banca „Transilvania“, în anul al 48-lea al etăţii şi al 28-lea al fericitei sale căsătorii. — *Vasile Cosmuţa de Cerneşti*, preot gr.-cat. în Sătmar, a rěposat la 5 l. c. n. în anul al 62-lea al etăţii şi al 32-lea al preoţiei.

*

Princese amorisate. Despre o altă simpatie a unei principese se vorbeşte la Curtea bavareză. Princesa Sofia, fiica celui de al doilea frate a M. S. Împěrătesei noaste s'a îndrăgostit de un căpitan de cavalerie. Princesa ar fi declarat. Wenn die Liesl ihren Lieutenant bekommen hat, krieg ich schon meinen Rittmeister. (Dacă Elisei 'i-s'a dat un sublocotenent, atunci o sě 'mi-se dee şi mie căpitanul meu.)

*

Tratatul germano-român. Ziarul „Germania“ anunţă, că dl Lieber a declarat comisiunii pentru tratatele de comerciu că majoritatea partisanilor sei nu cred oportun sě renunţe la politica comercială inaugurată în 1891 prin tratatul austro-ungar. Marea majoritate din centru va vota pentru tratatul român.

*

„Wie hájszt“. S'au mai maghiarisat următorii perciunaţi: Adolf Abraham Friedländer, care 'şi-a schimbat numele în „*Szentgyörgyi*“; Adolf Wiener în „*Vajda*“; Eduard Elias Weiss în „*Erdélyi*“; Eugen şi Eduard Schlesinger în „*Szántó*“; Daniil David Wallerstein în „*Vágó*“; Moriz Wilhelm Friedmann în „*Balog*“; Alexandru Ehmann în „*Vértesi*“; Simon Feinsilber în „*Fenyves*“; Moriz Deutsch în „*Deményi*“.

*

Jocul de cărţi în Germania. Tribunalul militar din Berlin a condamnat la degradare şi la închisoare de câte 2 ani pe 4 oficeri prinşi la joc de cărţi. Împěratul Wilhelm a dat un ordin de zi prin care spune, că vor fi excluşi din armată toţi oficerii aflaţi că joacă cărţi.

*

Guvernul otoman a redus carantina dela Sinope pentru provenienţele maritime şi fluviale române dela 10 la 5 zile.

*

Influenţa Foile din Budapesta aduc ştirea, că acolo grasează de câteva zile influenţa. Mai multe mii de persoane sufer actualmente de această boală. Elevii seminarului central sûnt toţi bolnavi.

*

Spargere într'o redacţie. Din redacţiunea ziarului liberal „Srbsca Zastava“, organul liberalilor din Sêrbia, s'au furat în noaptea dela 28 Noemvrie toate manuscriptele ce se găsiau în biuroul redacţiunii.

*

Licuidarea creditului mobiliar italian. Tribunalul a autorisat pe corespondenţii străini ai creditului mobiliar sě plătească cecurile emise de acesta şi pentru care s'au dat fonduri. Se asigură, că creditul mobiliar a primit oferte dela câteva grupuri financiare strěine pentru fundaţiunea altui stabiliment, care ar corěspunde de toate afacerile şi ar înlesni licuidaţiunea creditului mobiliar.

Bibliografie.

A apărut:

Cestiuni din dreptul şi istoria bisericii româneşti unite, studiu apologetic din incidentul invectivelor „Gazetei Transilvaniei“ şi a dlui Nicolae Densuşianu asupra metropolitului Vancea şi a bisericii unite. Partea I. Blaj 1893. Tipografia seminarului gr.-cat. în Blaj, 265 pag.

„Economia Naţională“. Revista intereselor economice române. Apare la 1 şi 15 a fiecărei luni sub direcţiunea dlui Petre S. Aurelian, membru academiei. Redacţia şi administraţia: Bucureşti, strada Luminei nr. 22. Anul XVII. Nr. 22 dela 15 Noemvrie are următorul cuprins: P. S. Aurelian: Importul şi exportul din punctul de vedere al politicei vamale. (Urmare.) — Despre creşterea vitelor cornute în Ungaria şi desvoltarea lor. De N. Cantacuzino, vice-consul al României în Budapesta. — Ciru Econom: Consideraţiuni asupra apelor de domeniul public. (Urmare.) — Clima lunei Octomvrie 1893 st. n. — V. S. Moga: Revista agricolă şi comercială. — Banca-Naţională.

MAI NOU.

Dl Ioan Popa Necşa a fost citat azi, nu mai ştim pentru a câta-oară, la judele cercual Groiss. Alăturea cu dl Necşa au mai fost citaţi şi domnii: I. Russu-Şirianul, advocatul Szánto Sándor şi procurorul reg. ung. nu mai înţelegem deloc.

Economic.

Sěměnăturile în România In judeţul Roman culesul porumbului e aproape de sfîrşit. Arăturile pentru sěměnăturile de toamnă sûnt terminate şi cea mai mare parte din grâu a rěsărit. Timpul pare a fi favorabil sěměnăturilor.

Peste câteva zile se termină peste tot locul cu culesul porumbului, în judeţul Covurului. S'au terminat cu arăturile şi sěměnăturile de toamnă, care în general au mers greu din causa secetei.

In Corj, cursul porumbului s'a terminat; producţiunea a fost de mijloc, atât ca cantitate, cât şi ca calitate. Producţiunea viilor a fost slabă din causa secetei. Se continuă cu facerea arăturilor şi sěměnăturilor de toamnă întârziate din causa secetei.

Nu s'a terminat încă cu culesul porumbului, a cărei producţiune nu este mulţumitoare, în judeţul Romanaţi. Producţiunea viilor a fost mică şi de proastă calitate. Sěměnăturile de toamnă sunt întârziate şi merg cu greu din causa secetei.

Strînsul porumbului s'a terminat în judeţul Bacău, recolta lor înse a fost de mijloc. Arăturile şi sěměnăturile de toamnă sûnt aproape terminate.

Preţul mărfurilor

Plaţa din Sibiiu Dela 8 Decemvrie n. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5 40 până 6.—, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4 50 până 5.10, sěcară 70 până 74 chilo fl. 3 30 până 3.70, orz 62 până 66 chilo fl. —.— până —.—, ověs 42 până 48 chilo fl. 2.30 până 2.80 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3 30 până 3 90, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sěmênţă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5 20, mazěre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 4.50, linte 78 până 82 chilo fl 8.— până 9.— fasole 76 până 80 chilo fl. 3.— până 4.—, grâu de păsat 100 chilo fl. 15.— până 15.60, făină nr. 1 fl. 15.— făină nr. 3 fl. 13.40, făină nr. 5 fl. 10.60 slănină 100 chilo fl. 54.— până 56.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sěu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sěu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sěu fl. 38.—. până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fên 100 chilo fl. 1.40 până 2.—, cânepă fl. 35.— până 37.—, lemne de foc uscate m. cub fl. 3.25 până 3.50, spirt p. 100 L. % 54— până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de viţel 40 până 50 cr., carnea de porc 44 până 50 cr. carnea de berbece 28.— până 30 cr., ouě 10 cu 30 până 35 cr.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 5 Dec. n. s'au notat: unguresti bětrâni grei 45½ cr. până 46½ cr., de mijloc 45.— cr. până 45.— cr., ungureşti grei tineri 46.— cr. până 46½ cr, de mijloc 46.— cr. până 46½ cr., uşori 45.— cr. până 46.— cr., marfă ţerănească grea 44.— cr. până 45 — cr, de mijloc 44.— cr. până 44.½ cr., uşoară 43.— cr până 44.— cr., româneşti, de Bakony, grei —.— cr. până —.— cr., transito grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr. transito uşori —.— cr. până —.— cr., transito sêrbeşti grei 44.— cr. până 45.— cr., transito de mijloc 44.— cr. până 45 — cr., transito uşori 43.— până cr. 44.— cr.

Călindarul ḑilei.

27 Noemvrie (9 Dec.) 1893.

Iulian: Muc. Iacob Pers.

Gregorian: Leucadia.

Soarele: rěsare 7.38 apune 3.56

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 8 Decemvrie n. 10 oare dimineaţa.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 726.1) Observată	Diferenţa din preziuă	Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vêntului
725.3	--2.5	+2.8	+1.8--2.8	0

Din ţeară 6 Dec. n. 7 oare dimineaţa.

Staţiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vêntul direcţia	Vêntul tăria
Budapesta	768	— 5 8	NV	1
Sătmar	768	+ 0.4	SO	1
Cluj	766	— 2.0	—	—
Orşova	766	+ 0.2	S	1
Arad	767	— 0 9	NV	2
Panciova	766	— 0 0	—	—

Sosiţi în Sibiiu.

La 8 Decemvrie n.

Hotel „*Neurihrer*“. Ulciu, proprietar de mine din Baia-de-Criş; A. Vaida, proprietar din Giula; Dr. Mera. medic din Şiria.

Medic român în Sibiiu.

Dr. Ilie Beu

ordinează între 11—12 oare a. merid.

Strada Măcelarilor nr. 43.

[2855] 1—2

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 6 Dec. n. 1893.

Sěminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănăţeneşt vechiu	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu dela Tisa „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu „ Pesta „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Alba-Reg. „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„ „ Bacica „	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu ung. de Nord	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—

Sěminţe, vechi ori noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Sěcară		70—72	5.65	5.85
Orz	de nutreţ	60—62	6.55	6.75
„	de vinars	62—64	6.85	7.00
„	de bere	64—66	7.9	9 25
Ověs	—	39—41	—.—	.—
Cucuruz (porumb)	bănăţ.	75	6.80	7.30
„	de alt soiu	73	5.15	5.25
Meiu		—	—.—	—.—
Hrişcă		—	4.50	.90

Marfă pe termin.	Soiul	Bani per 100 chilogr.	Marfă per 100 chilogr.
Grâu	de toam.	7.7	7.71
„	de primă.	7. 8	7.49
Cucuruz	Octomvrie	—.—	—.—
„	Maiu-Iun	5.03	5.04
Ověs	de toamnă	—.	—.—
„	de primăv.	6.78	6.8

Preţul pe 100 chilograme. Producte diverse	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	58.—	65.—
„	roşie	65.—	72.—
Oleu de rap.	rafinat	37 50	38.50
Uns. de porc	dela Pesta	52.50	53.—
„	dela ţeară	—.—	—.—
Slănină	svêntată	—.—	—.—
„	afumată	51.—	52.—
Sěu		38.—	39.—
Prune		—.—	—.—
Lictar	slavon, nou	14.50	15.75
„	bănăţenesc	—.—	—.—
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină străcurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	.	—.—
Spirt	brut	15.7	16.25
„	Drojdiuţe de spirt	18.75	19.25

Cursul pieţei din Sibiiu.

Din 8 Decemvrie n. 1893.

Hârtie-monetă română	Cump.	10.03	vênd.	—.—
Lire turceşti	„	11.30	„	—.—
Imperiali	„	10.40	„	—.—
Ruble ruseşti	„	1.31	„	—.—

Bursa de Budapesta.

Din 6 Dec. n. 1893.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	116.25
„ „ hârtie „ 5%	—.—
Împrumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.25
Bonuri rurale ung.	95.—
„ „ croate-slavone	93.—
Obligaţiunile desp. regaliilor	100.25
Împrumut cu premiu ung.	148.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	141.—
Renta de hârtie austriacă	97.25
„ de argint austriacă	97.25
„ de aur austriacă	117 75
Losurile austriace din 1860	160 50
Acţiunile băncii austro-ungare	1000
„ „ de credit ung.	418 50
„ „ „ „ austr.	343.30
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi economii „Albina“	101.—
Argintul	—.—
Galbeni împěrăteşti	5.88
Napoleon-d'ori	9.92
Mărci 100 imp. germane	61.25
Londra 10 Livers sterlingi	124 50

Bursa de Viena.

Din 6 Dec. n. 1893.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	116.20
„ „ hârtie „ 5%	—.—
Împrumutul căilor ferate ung.	124.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	121.80
(Amortisarea datoriei căilo ferate de. Ost ung. 2-a emisiune)	100.90
Bonuri rurale ung.	94.60
„ „ croate-slavone.	—.—
Împrumut cu premiu ung.	148.25
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	141.25
Renta de hârtie austriacă	97.55
„ „ argint austriacă	97.35
„ „ aur austriacă	119.—
Losuri pentru austr. din 1860	161.25
Acţiunile băncii austro-ungare	1002.—
„ „ de credit ung.	418.—
„ „ „ „ austr.	342.50
Argintul	1004
Galbeni împěrăteşti	5.87
Napoleon-d'ori	9.93
Mărci 100 imp. germane	61.25
Londra 10 Livres sterlingi	132.—

Bursa de Bucuresci.

Din 15 Noemv. v. — 4 oare p. m.	Cassa	Ultimo
Renta rom. per 1875 5%	158.	—.—
Renta română amort. 5%	96½	—.—
„ (Schuldverschreib.)	—.—	—.—
Oblig. de stat. C. F. R. 6%	102.—	—.—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	—.—	—.—
Împrumutul municipal 5%	—.—	—.—
Scrisuri func. rurale 5%	98.—	—.—
Scrisuri func. rurale 7%	104.50	—.—
Idem urbane 7%	102	—.—
„ 6%	93.—	—.—
„ 5%	84.—	—.—
Banca-Naţ. (500 lei věrs. într.)	1645	—.—
Soc. Dacia-Rom. (250 lei věrs.)	298	—.—
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei věrs.)	310	—.—
Soc. rom. de reasig.	101	—.—
Soc. r. de cou (250 lei věrs.)	—.—	—.—
Oblig. Cassei Pensiunilor	—.—	—.—
Agio	—.—	—.—
Schimb	—.—	—.—
Londra 3 luni	—.—	—.—
„ cek	—.—	—.—
Berlin 3 luni	—.—	—.—
„ cec	—.—	—.—
Paris 3 luni	—.—	—.—
„ cec	—.—	—.—
Viena	—.—	—.—
„	—.—	—.—
Agio	—.—	—.—

Redactor responsabil: **Cornel Scurtu.**

Reîntors dela expoziția amer. d. Chicago

în urma bogatelor experiențe dobândite acolo, pot corĕspunde pe deplin tuturor dorințelor comandă pentru

La „Coroana ung.“ Viena, 1/13.

'mi-am întocmit astfel noua mea prăvălie, că stimabililor mei musterii. E deajuns o singură a se convinge

[2306] 7—

cât de ieftin, cât de bune, cât de minunat de frumoase sûnt mărfurile.

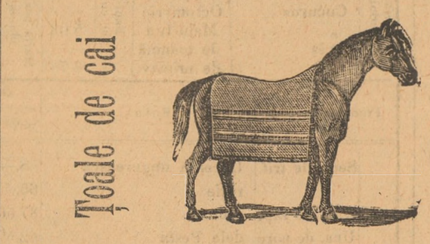

Țoale de cai

Numai fl. 1.65

Numai fl. 1.65 pro bucată.

3600 splendide așa numite

Țoale de cai

se vor vinde cât mai iute pe prețul jumĕtate, după-ce furnisarea s'a sistat. Aceste splendide țoale de cai sûnt 190 cm. lungi și 130 cm. late, provĕzute cu margini vĕrgate, **groase ca o scândură, călduroase ca un cojoc**, și costă acum, cât ține provisiunea, cu bordure bogate pro bucată

I-a cal. economie	II-a calit. domnești	III-a calitat. birjari
fl. 1.65.	fl. 2.50.	fl. 3.—.

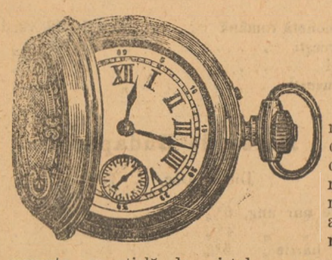

Oroloage de buzunar

regulate precis, rec unoscute ca de cea mai excelentă calitate, cu **mecanism-remontoir** veritabil, neperitor, de argint, metal lustruit, precum și de argint probat de 13 loți, admirabil lucru, foarte frumos gravate, cu sticlă de cristal, cu aparat de secunde și arĕtătoare, toate se trag la mâner fără cheie și adjustate splendid cu toate inovațiunile technicei moderne de arta orologeriei, regulate precis foarte punctual, se capĕtă în 4 sorte.

Numai fl. 3.

fl. 3.	un orologiu remontoar de buzunar, de nikel, dela Chicago cu arĕtător de secunde, cu werk precis regulat.	fl. 3.
fl. 4.	Un orologiu remontoar de nikel, fin de prima cal., construcțiunea cea mai excelentă și mai punctuală cu minutar.	fl. 4.
fl. 5.	Un orologiu remontoar de nikel cu capac duplu și werk regulat precis.	fl. 5.
fl. 6.	Un orologiu remontoar de buzunar, de aur american, cu trei capace, fin aurit, abia se deosebește de aurul veritabil, gravat frumos și punctual regulat.	fl. 6.
fl. 7.	Un orologiu remontoar de buzunar, de argint veritabil, cu coperișe fin gravate, precis regulat.	fl. 7.
fl. 9.	Un orologiu remontoar de buzunar, de argint veritabil, cu capac duplu, fin gravat și precis regulat.	fl. 9.
fl. 12.	Un orologiu de buzunar, anker remontoar de argint veritabil cu 15 rubine, merge precis	fl. 12.

Oroloage remontoare pentru dame

regulate excelent, executate cu gravuri splendide, coperișe frumoase de nikel sau de argint veritabil, probate de oficiul c r. de punzare

nikel	argint veritabil	cu capac duplu de argint
fl. 5.	fl. 8.	fl. 10. fl. 12.

Cele mai noue lanțuri de oroloage

nikelate	sau aurite	argint veritabil punzat
fl. 1.	fl. 1.50.	fl. 3, fl. 4, fl. 5.

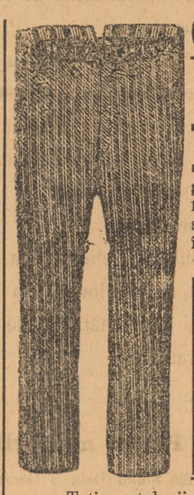

Colosal de ieftin, bun și durabil.

1600 bucăți de

pantaloni de iarnă

gata, durabil în diverse mostre, **eleganți** și **fini,** pe care 'i-am primit în loc de plată, sûnt silit câtă vreme mai ține provisiunea, sĕ-'i vênd în detail sau en gros cu următoarele prețuri fabuloase:

Sorta I-a **din stofe de modă** gătiți.	fl. 1.90
Sorta II-a din **stofe de Brünn.**	fl. 3.—
Sorta III-a din **stofe de lână de oaie**	fl. 4.50

Toți pantalonii sûnt gătiți după cel mai nou jurnal din stofe tari de iarnă și **elegant.** La comande din afară e drept mĕsură suficientă lungimea pasului și cuprinsul pântecelui.

Numai fl. 6.50

costă

un rînd de haine bărbătești

modern, elegant, splendid, de toamnă și de iarnă, din materii de toamnă și de iarnă din Brünn, în ori-ce mărime și în ori-ce coloare așadară laolaltă

1 păr. pantaloni, 1 giletă, 1 roc.

I. calitate	II. calitate	III. calitate
Un rînd întreg fl. 6.50	fl. 8.50.	fl. 10.50.

Drept mĕsură e suficient sĕ se arete la comande lungimea pantalonilor, cuprinsul pieptului și lungimea mânecelor, precum și coloarea dorită a vestmintelor. Mustre nu se pot trimite, deoare-ce se află numai rînduri întregi. Aceleași vestminte pentru băieți după mĕsură dela 6—13 ani, fiecare calitate cu fl. 2 mai ieftin.

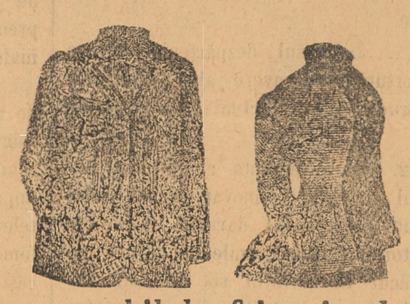

Impermeabil la frig și udeală.

Numai fl. 2.

Jachete „civile“

de nou inventate, des țesute și călduroase.

Nu există ceva mai ***bun, durabil, ieftin*** și ***comod*** decât aceste ***jachete „civile“*** de nou inventate practice pentru domni și dame, băieți și fetițe, cenușii, întunecate, vinete închise și negre și recunoscute de autorități ca:

1. *„Se așează pe toț corpul“,*
2. *„Întreține egală căldură corporală“,*
3. *„Crutarea altor vestminte de pe deasupra“,*
4. *„Fason ieftin, durabil, frumos și modern“.*

Cine posede o jachetă „civilă“ e mai bine scutit pentru timpul iernii, de aceea sĕ nu cruțe nimeni mica sumă, fiind dator aceasta sănĕtății sale:

I-a cal.	II-a cal.	III-a cal. năframă de loduri
fl. 2.—.	fl. 3.—.	fl. 5.—.

97 cr. | Fiecare articol | 97 cr.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 97 cr.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acățătoare 97 cr.	1 inel din aur-doucle cu petri 97 cr.	1 medalion din aur artificial, cu petri 97 cr.	1 brățar dela expoziția din Paris 97 cr.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 97 cr.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă 97 cr.	1 pălărie bărbăt. din pâslă moale foarte țiitoare 97 cr.	4 cravate bărbăt. fiecare în altă formă și coloare, foarte fine 97 cr.	1 pereche mănuși călduroase pentru iarnă, din lână 97 cr.	1 jachetă de lână pentru dame și bărbați 97 cr.	1 pereche pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 97 cr.
1 cămașe bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 97 cr.	1 păr. ismene bărb din pânză de casă bine lucrate 97 cr.	6 păr. ciorapi bărb. într'o coloare ori cu vĕrgi frumoase 97 cr.	3 păr. ciorapi fem. într'o coloare sau cu vĕrgi frumoase 97 cr.	1 corsetă cuirasată, fason parisian, foarte durabilă 97 cr.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 97 cr.
1 cămașe femeiască din șifon ori in cu brodării 97 cr.	1 corsetă de noapte din șifon cu brodărie fină 97 cr.	1 păr. ismene fem. din șifon, cu broderiă fină 97 cr.	1 sucnă călduroasă, cu brodure 97 cr.	3 șorțuri de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de spĕlat. 97 cr.	1 șorț de lister, calitate bună, caro, chivit, 7/4 de mare 97 cr.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 97 cr.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 97 cr.	1 covor de pat din stofă de jute desin frumos 97 cr.	1 cearceafa de tot mare și gată 97 cr.	6 merindare de in, mari și tari 97 cr.	6 ștergare, calitate bună, caro, chivite 97 cr.
1 față de masă bună damast alb ori colorată 97 cr.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 97 cr.	1 năframă de mĕtasă 1 cot de mare și în ori-ce coloare 97 cr.	3 batiste de mĕtasă de Lyon, în mai multe colori 97 cr.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumos 97 cr.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 7/4 de mare 97 cr.
1 pipă din spumă de mare artificială 97 cr.	1 spiț de țigară spumă de mare veritabilă cu chichlibar 97 cr.	1 pipă pentru burghezi, spumă de mare artificială cu vergea cu tot 97 cr.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu iuțeala fulgerului 97 cr.	1 portmoneu tot din pele cu încheietoare 97 cr.	1 portmoneu pentru bani și documente 97 cr.
1 lămpaș cu o lumină intensivă 97 cr.	1 șatulă de cusut de mĕtasă cu scule de cusut 97 cr.	1 album pentru fotografii, foarte fin 97 cr.	1 briciag cu 4 tăișuri, cu aparat pentru scoaterea dopurilor. 97 cr	1 crucifix din metal topit, nu se poate sparge 97 cr.	1 oglindă de părete 3 cm. de mare, în cadru de nuc 97 cr.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 97 cr.	6 furculițe franc. din argint de Phönix veritabil 97 cr.	3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil 97 cr.	12 linguriță de cafea din argint de Phönix veritabil 97 cr.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 97 cr.	2 fețnice de salon argintărite fin, formă frumoasă 97 cr.
1 țiitoare de zăhar splendid argintărită și fină 97 cr.	1 moară de cafea cea mai bună construcție, durabilă 97 cr.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 97 cr.	Împĕratul și Impĕrăteasa, 2 frumoase figuri de decorațiune 97 cr.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 97 cr.	1 briciu, tăiș englez veritabil, foarte ascuțit 97 cr.

1 bucată, 30 coți pânză de munte **fl. 5.50.**	1 bucată, 30 coți șifon **fl. 5.50.**	1/2 duzină batiste albe de in veritabil **90 cr.**	1 garnitură de cafea colorată, 1 față de masă, 6 serviete **fl. 2.25.**
1 bucată, 30 coți gradual bun de atlas **fl. 6.50.**	1 rînd de haine de pat colorate **fl. 6.50.**	6 bucăți cearceafuri nechivite, 3 coți de lungi 2 coți de late **fl. 3.50.**	1 duzină ștergare de in, Damast **fl. 2.50.**
1 bucată, 30 coți barchet alb **fl. 6.50.**	1 duzină batiste de in, cu marginea colorată **fl. 2.25.**	O garnitură de bouret, din cea mai fină materie de bouret **fl. 10.—.**	1 rest de covor 6 metri **fl. 2.—.**

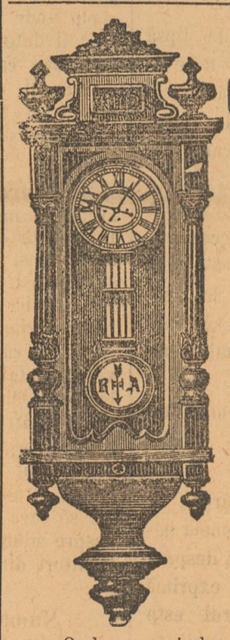

Un „Mignon“ de Viena

orologiu cu pendulă

50 cm. mare costă numai

5.50

splendid adjustat

cu garanță de 5 ani.

Aceste oroloage cu pendule sûnt în dulapuri de lemn de nuc gothice bogat sculptate, montate, cu sticlă, au un ornament cu politură fin ce se poate îndepărta și au

un mecanism aproape neruinabil.

Cheia cu care se trage orologiul e dublă, mecanismul, acurat regulat pe secunde, așa că un asemenea orologiu cu pendulă neîntrecut în ce privesce mersul excelent, e cea mai frumoasă și bizuită mobilă.

Același orologiu cu pendulă cu mașină ce face se bată fl **6.50.**

Oroloage mari de salon cu pendulă 1 mtr. înalt. la 14 țile se trage odată *fl. 7.85.*

Același cu mașina de bătae numai *fl. 12—*

Deșteaptă-te!

Numai fl. 2.50

costă un orologiu de deșteptare bine regulat, executat conform desemnului, în dulap splendid de nickel, cu arĕtător de secundă și cu un clopot deșteptător ce sună foarte frumos, durabil lucrat, umblă și deșteaptă foarte punctual; e netăgăduit cel mai frumos și ieftin orologiu. Prețul scădut numai

2.50

același deșteptător cu arĕtător mechanic de dată ce funcționează de sine în eternitate **fl. 3.50.**

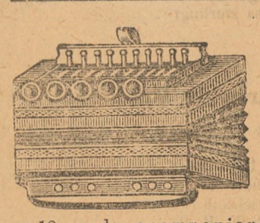

Numai 4 fl. 50 cr.

costă o excelentă

Harmonică de concert

cu 12 coarde, acompaniare tremolo și bas, melodis acordată, fin și durabil întocmită, cu care se pot cânta toate piesele.

Numai fl. 4.50.

Mai fină fl. 6. | Cele mai fine fl. 8.

136 recuisite de scris.

136 recuisite de scris.

Numai fl. 1.—.

1 cassetă elegantă conține următoarele:
50 coale hârtíe de epistole fiuă, octav.
50 plicuri bune ce se potrivesc la hârtíe.
3 condeie de peană francoze durabile dimpreună cu capsule.
3 excelente creioane Hardmuth.
24 pene de scris într'o cutíe.
1 frumos notes legat în lack.
1 coală hârtíe sugĕtoare rosa.
1 lineal de lemn de cedru cu centimetru.
2 leniare și gumă.

136 recuisite de scris.

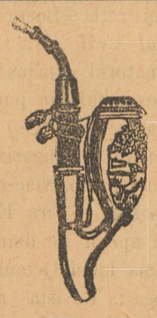

Fiecare sĕ-'și cruțe plumânile și sĕ-'și cumpere

pentru fl. 1.50

8 bucăți recuisite de fumat:

1 pipă de lemn cu scurgere,
1 verge fină potrivită la ea,
1 jăcĭcău de pele fin,
1 aparat de foc de buzunar, calitate neruinabilă,
1 țiitoare de țigări,
1 sipcă de țigarete higienică, spumă de mare,
1 excelentă pipă de casă scurtă
1 vergea pe potriveală.

Toate împreună fl. 1.50.

10 daruri prețioase.

Numai fl. 2.—

1 orologiu de bronz, care merge bine regulat,
1 sipcă de țigarete de spumă de mare,
1 țiitoare de țigarete, țesĕtură de artă,
1 aparat de foc vecinic,
1 cravată de mĕtasă și atlas,
1 ac de cravată cu petri,
1 creion de nickel cu peană,
1 briceagă și scobitoare de dinți,
1 inel cu petri,
1 suvenir de Viena ca obiect de lux.

Toate 10 dărabe laolaltă cos[illegible] fl. 2.

Declarațiune publică:

Ori-ce comandă se efectuește în 24 de oare pe lângă rambursă sau trimiterea banilor înainte, și în cas dacă oare-cui nu 'i-ar convenì obiectul, restitui imediat banii.

Adresa: **Fekete** Export-Abth., Wien V. Rüdigergasse Nr. 113.

Editura și tiparul Institutului Tipografic în Sibiiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.